Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE
esitatud 19. märtsil 2020[1]

Liidetud kohtuasjad C-21/19–C-23/19

Kriminaalmenetlustes
järgmiste isikute vastu:
XN (C-21/19),
YO (C-22/19),
P. F. Kamstra Recycling BV (C-23/19),
järgmise isiku osavõtul:
Openbaar Ministerie

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden (Arnhem-Leeuwardeni apellatsioonikohus, Madalmaad))

Eelotsusetaotlus – Keskkond – Jäätmesaadetised Euroopa Liidu piires – Direktiiv 2008/98/EÜ – Artikli 5 lõige 1 – Mõiste „kõrvalsaadus“ – Määruse (EÜ) nr 1013/2006 kohaldamisala – Artikli 1 lõike 3 punkt d – Määrus (EÜ) nr 1069/2009 – Mõisted „loomsed kõrvalsaadused“ ja „materjalide kategooriad“ – Kohaldamine loomsete kõrvalsaaduste ja tavajäätmete segude suhtes – Kuritahtliku eiramise oht

I. Sissejuhatus

1. Gerechtshof Arnhem-Leeuwardeni (Arnhem-Leeuwardeni apellatsioonikohus, Madalmaad) eelotsusetaotlus puudutab jäätmeid käsitlevaid liidu õigusnorme ja konkreetsemalt loomsete kõrvalsaaduste ja tavajäätmete segude vedu.

2. Pärast kohtuotsust ReFood[2], mis käsitleb kõige ohutumasse 3. kategooriasse kuuluvate loomsete kõrvalsaaduste vedu ning milles arutati küsimust, kas seda vedu reguleerib määrus (EÜ) nr 1069/2009[3] või piiravam määrus, milleks on tervikuna määrus (EÜ) nr 1013/2006[4], on Euroopa Kohtul taas palutud teha otsus nende kahe määruse koostoime kohta, kuid seekord seoses materjalide seguga.

3. Käesolev kohtuasi toob ilmsiks teatud hulga probleeme kohaldatavate õigusaktide tekstis ja seega ka nende tõlgendamisel, mille ma püüan välja tuua.

1 Algkeel: prantsuse.

2 23. mai 2019. aasta kohtuotsus ReFood (C-634/17, edaspidi „kohtuotsus ReFood“, EU:C:2019:443).

3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste ja nendest saadud toodete tervise-eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1774/2002 (loomsete kõrvalsaaduste määrus) (ELT 2009, L 300, lk 1).

4 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta määrus jäätmesaadetiste kohta (ELT 2006, L 190, lk 1).

4. Oma analüüsi tulemusena teen Euroopa Kohtule – kooskõlas kohtuotsuses ReFood antud suunistega – ettepaneku otsustada, et loomsete kõrvalsaaduste ja tavajäätmete segu vedu reguleerib määrus nr 1069/2009 ja täpsemalt sätted, mida kohaldatakse loomsete kõrvalsaaduste kategooria suhtes, kuhu selles segus sisalduvad loomsed kõrvalsaadused kuuluvad.

II. Õiguslik raamistik

A. Liidu õigus

1. Jäätmeregulatsioon

a) Direktiiv 2008/98/EÜ

5. Direktiivi 2008/98/EÜ[5] artikli 2 lõikes 2 on sätestatud:

„Sellises ulatuses, nagu need on muude ühenduse õigusaktidega hõlmatud, ei kuulu käesoleva direktiivi kohaldamisalasse järgmine:

[…]

b) loomsed kõrvalsaadused, sealhulgas määrusega (EÜ) nr 1774/2002[6] hõlmatud töödeldud saadused, välja arvatud saadused, mis on ette nähtud põletamiseks, ladestamiseks või kasutamiseks biogaasi või komposteerimisettevõtetes;

[…]“.

6. Selle direktiivi artiklis 5 „Kõrvalsaadused“ on nähtud ette:

„1. Aine või eseme, mis on saadud sellise tootmisprotsessi tulemusel, mille esmaseks eesmärgiks ei ole antud eseme tootmine, võib ainult siis tunnistada kõrvalsaaduseks, mitte aga artikli 3 punktis 1 osutatud jäätmeteks, kui on täidetud järgmised tingimused:

a) aine või eseme edasine kasutamine on kindel;

b) ainet või eset võib kasutada vahetult ilma igasuguse täiendava töötlemiseta peale selle, mis antud tööstusharus üldiselt tavaks;

c) aine või ese on toodetud tootmisprotsessi lahutamatu osana ning

d) edasine kasutamine on seaduslik, st aine või ese vastab konkreetse kasutamise osas kõigile asjakohastele tootele esitatavatele ning keskkonna- ja tervisekaitsenõuetele ega avalda lõppkokkuvõttes ebasoodsat mõju keskkonnale ega inimese tervisele.

[…]“.

5 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT 2008, L 312, lk 3).

6 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. oktoobri 2002. aasta määrus, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste sanitaareeskirjad (EÜT 2002, L 273, lk 1; ELT eriväljaanne 03/37, lk 92). See määrus tunnistati kehtetuks ja asendati määrusega nr 1069/2009.

b) Määrus nr 1013/2006

7. Määruse nr 1013/2006 põhjenduses 11 on märgitud:

„Tuleb vältida [määruse nr 1774/2002] dubleerimist, kuna see juba sisaldab sätteid loomsete kõrvalsaaduste lähetamise, suunamise ja liikumise (kogumine, vedu, käitlemine, töötlemine, kasutamine, taaskasutamine või kõrvaldamine, arvestussüsteem, saatedokumendid ja jälgitavus) kohta ühenduse piires ning ühendusse sisseveo ja ühendusest väljaveo korral.“

8. Selle määruse artikli 1 lõike 3 punktis d on nähtud ette:

„Käesoleva määruse reguleerimisalasse ei kuulu:

[…]

d) jäätmesaadetised, mille suhtes kohaldatakse määruses […] nr 1774/2002 sisalduvad heakskiidunõuded;

[…]“.

9. Selle määruse artikli 2 punkt 35 sisaldab mõiste „ebaseaduslik saadetis“ määratlust, mis hõlmab konkreetselt jäätmesaadetisi, mis on sooritatud teavitamata kõiki asjaosalisi pädevaid asutusi või ilma nende nõusolekuta.

10. Selle määruse artikli 12 lõike 1 punktis c on nähtud ette:

„1. Kui on esitatud teade kavandatud jäätmesaadetise kohta, mis on määratud taaskasutamiseks, võivad lähtekoha ja sihtkoha pädevad asutused […] esitada vastuväiteid, tehes seda ühe või mitme alljärgneva põhjenduse alusel ning kooskõlas asutamislepinguga:

[…]

c) arvestades siseturu nõuetekohase toimimise tagamise vajadust, kui kavandatud saadetis või taaskasutamine ei vasta lähteriigi õigusaktidele jäätmete taaskasutamise kohta, kaasa arvatud juhud, kui kavandatud jäätmesaadetis on määratud taaskasutamiseks jäätmekäitluskohas, mille käitlusstandardid konkreetse jäätmeliigi osas on madalamad lähteriigi omadest.

[…]“.

2. Loomseid kõrvalsaadusi käsitlev regulatsioon

a) Määrus nr 1774/2002

11. Määruse nr 1774/2002 artiklis 2 „Mõisted“ on sätestatud:

„1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) loomsed kõrvalsaadused: loomade terved kehad või nende osad või artiklites 4, 5 ja 6 osutatud loomse päritoluga saadused, mis ei ole ette nähtud inimtoiduks, sh munarakud, embrüod ja sperma;

[…]

d) 3. kategooria materjal: artiklis 6 osutatud loomsed kõrvalsaadused;

[…]“.

12. Selle määruse artikli 6 „3. kategooria materjal“ järgi „[hõlmab] 3. kategooria materjal […] järgmisi loomseid kõrvalsaadusi või kõnealuseid kõrvalsaadusi sisaldavaid mis tahes materjale“. Väljendit „kõnealuseid kõrvalsaadusi sisaldavad mis tahes materjalid“ oli kasutatud ka sama määruse artiklites 4 ja 5 toodud 1. ja 2. kategooria materjalide määratlustes.

b) Määrus nr 1069/2009

13. Määruse nr 1069/2009 põhjenduses 29 on märgitud:

„Loomsed kõrvalsaadused ja nendest saadud tooted tuleks riskianalüüsi alusel klassifitseerida kolme kategooriasse, mis kajastavad inimeste ja loomade terviseriski taset. […]“.

14. Selle määruse artiklis 1 on nähtud ette:

„Käesolevas määruses sätestatakse rahvatervise ja loomade tervise-eeskirjad loomsete kõrvalsaaduste ja nendest saadud toodete kohta, et vältida ja minimeerida kõnealustest saadustest ja toodetest tulenevaid inimeste ja loomade terviseriske ning eelkõige selleks, et kaitsta toidu- ja söödaahela ohutust.“

15. Selle määruse artiklis 3 on sätestatud:

„Käesoleva määruse kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „loomsed kõrvalsaadused“ – loomade terved kehad või nende osad, loomsed saadused või muud loomset päritolu saadused, mis ei ole ette nähtud inimtoiduks, sh munarakud, embrüod ja sperma;

2) „loomsetest kõrvalsaadustest saadud tooted“ – tooted, mis on saadud loomsete kõrvalsaaduste ühe või mitme töötlemise või töötlusetapi tulemusena;

[…]“.

16. Määruse nr 1069/2009 artiklites 8, 9 ja 10 on määratletud vastavalt 1., 2. ja 3. kategooria materjalid.

17. Selle määruse artikli 41 „Import ja transiit“ lõikes 2 on nähtud ette:

„Erandina lõikest 1 toimub import ja transiit:

[…]

b) otsuses 2000/532/EÜ[7] loetletud ohtlike jäätmetega segatud või saastunud loomsete kõrvalsaaduste või nendest saadud toodete puhul vastavalt määruse […] nr 1013/2006 nõuetele.

[…]“.

7 Komisjoni 3. mai 2000. aasta otsus, millega asendatakse otsus 94/3/EÜ (millega kehtestatakse jäätmeid käsitleva nõukogu direktiivi 75/442/EMÜ artikli 1 punkti a kohaselt jäätmete nimistu), ja nõukogu otsus 94/904/EÜ (millega kehtestatakse ohtlikke jäätmeid käsitleva nõukogu direktiivi 91/689/EMÜ artikli 1 lõike 4 kohaselt ohtlike jäätmete nimistu) (EÜT 2000, L 226, lk 3; ELT eriväljaanne 15/05, lk 151).

18. Selle määruse artikli 43 „Eksport“ lõikes 5 on sätestatud:

„Erandina lõigetest 3 ja 4 toimub eksport

[…]

b) otsuses [2000/532] loetletud ohtlike jäätmetega segatud või saastunud loomsete kõrvalsaaduste või nendest saadud toodete puhul vastavalt määruse […] nr 1013/2006 nõuetele.“

19. Sama määruse artiklis 48 „Kontroll teistesse liikmesriikidesse lähetamise üle“ on sätestatud:

„1. Kui ettevõtja soovib teise liikmesriiki lähetada 1. ja 2. kategooria materjale või 1. ja 2. kategooria materjalist saadud liha-kondijahu või loomset rasva, teavitab ta päritoluliikmesriigi pädevat asutust ja sihtkoha liikmesriigi pädevat asutust.

Sihtkoha liikmesriigi pädev asutus otsustab ettevõtja taotluse alusel kindlaksmääratud aja jooksul

a) keelduda saadetise vastuvõtmisest või

b) võtta saadetis tingimusteta vastu või

c) võtta saadetis vastu järgmistel tingimustel:

   i) kui loomsetest kõrvalsaadustest saadud tooteid ei ole rõhu all steriliseeritud, tuleb neid nimetatud viisil töödelda või

   ii) loomsed kõrvalsaadused või nendest saadud tooted peavad lähetamisel vastama kõigile nõuetele, mis on inimeste ja loomade tervise kaitse seisukohalt õigustatud, tagamaks, et loomseid kõrvalsaaduseid ja nendest saadud tooteid käideldakse kooskõlas käesoleva määrusega.

2. Lõikes 1 osutatud ettevõtjate taotluse vormid võidakse vastu võtta vastavalt artikli 52 lõikes 3 osutatud regulatiivkomitee menetlusele.

3. Päritoluliikmesriigi pädev asutus teatab sihtkoha liikmesriigi pädevale asutusele kooskõlas otsusega 2004/292/EÜ[8] süsteemi Traces kaudu igast sihtkoha liikmesriiki lähetatavast saadetisest, kui saadetises on

a) lõikes 1 osutatud loomseid kõrvalsaaduseid või nendest saadud tooteid;

b) 3. kategooria materjalist saadud loomseid valke. […]

[…]

6. Erandina lõigetest 1–5 saadetakse nendes lõigetes osutatud loomsed kõrvalsaadused või nendest saadud tooted, mis on segatud või saastunud jäätmetega, mis kuuluvad otsuses [2000/532] loetletud ohtlike jäätmete hulka, teise liikmesriiki ainult määruse […] nr 1013/2006 tingimuste alusel.

[…]“.

8 Komisjoni 30. märtsi 2004. aasta otsus TRACES süsteemi kasutuselevõtmise kohta ja otsuse 92/486/EMÜ muutmise kohta (ELT 2004, L 94, lk 63; ELT eriväljaanne 03/43, lk 367).

20. Määruse nr 1069/2009 artikkel 54 on sõnastatud järgmiselt:

„Määrus […] nr 1774/2002 tunnistatakse kehtetuks alates 4. märtsist 2011.

Viiteid määrusele […] nr 1774/2002 käsitatakse viidetena käesolevale määrusele […]“.

B. Madalmaade õigus

21. Keskkonnakaitseseaduse (Wet milieubeheer) artikli 10.60 lõikes 2 on sätestatud:

„Keelatud on [määruse nr 1013/2006] artikli 2 punktis 35 kirjeldatud tegevus.“

22. Keskkonnakaitseseaduse artikli 1.1 lõikes 6 on nähtud ette:

„[…] Jäätmeteks ei loeta materjale, segusid või esemeid, mis on kõrvalsaadused [direktiivi 2008/98] artikli 5 tähenduses, kui need kõrvalsaadused vastavad eespool viidatud artiklis sätestatud tingimustele ja [direktiivi 2008/98] selle artikli alusel vastu võetud rakendusmeetmes või ministri määruses sellega seoses nimetatud kriteeriumidele.“

III. Põhikohtuasi, eelotsuse küsimused ja menetlus Euroopa Kohtus

23. Openbaar Ministerie (Madalmaade prokuratuur) süüdistab kolmes kriminaalmenetluses äriühingut P. F. Kamstra Recycling BV ning kaht selles äriühingus töötavat füüsilist isikut XN-i ja YO-d (edaspidi koos „Kamstra Recycling“) selles, et nad saatsid 10. juunist 2011 kuni 19. juunini 2012 pädevaid asutusi sellest määruse nr 1013/2006 nõuete kohaselt enne teavitamata või ilma nende nõusolekuta Madalmaadest Saksamaale soolvee ja loomsete kudede segu, rasvajäätmete ja soolvee segu, reoveesetete ja teiste (tundmatute) jäätmete segu, reoveesetete ja (piimatoodete) jäätmete segu ning reoveesetete ja valgukontsentraadi segu.

24. Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et vähemalt üks või kaks nendest segudest koosnesid osaliselt loomsetest kõrvalsaadustest ja osaliselt teistest materjalidest ning et loomsete kõrvalsaaduste puhul oli sel juhtumil tegemist 3. kategooria materjalidega määruse nr 1069/2009 artikli 10 tähenduses. Segud olid ette nähtud kasutamiseks Saksamaal asuvas biogaasitehases. Põhikohtuasjas käsitletavad saadetised lähetati pädevaid asutusi teavitamata ja ilma nende nõusolekuta.

25. See kohus märgib, et käesolevates kohtuasjades tekib küsimus, kas süüdistusaktides nimetatud segude saadetised kuuluvad määruse nr 1013/2006 või määruse nr 1069/2009 kohaldamisalasse.

26. Prokuratuur arvab, et kohaldada tuleb määrust nr 1013/2006, sest kõik saadetistes nimetatud segud tuleb kvalifitseerida jäätmeteks. Tema arvates peab küsimust, kas tegemist on loomsete kõrvalsaadustega, hindama direktiivi 2008/98 artikli 5 lõikes 1 nimetatud kriteeriumide põhjal ning lähtudes mõiste „loomsed kõrvalsaadused“ määratlusest määruse nr 1069/2009 artikli 3 punktis 1.

27. Süüdistatavad seevastu arvavad, et käesoleval juhul tuleks kohaldada määrust nr 1069/2009, mitte määrust nr 1013/2006, sest süüdistusaktides nimetatud segud on loomsed kõrvalsaadused. Kui tegemist on loomse kõrvalsaadusega, on määrus nr 1069/2009 määruse nr 1013/2006 suhtes ülimuslik. Süüdistatavad põhjendavad väidet, et kõnesolevad segud on loomsed kõrvalsaadused, mõiste „loomsed kõrvalsaadused“ määratlusega, mis on toodud varasemas loomsete kõrvalsaaduste määruses, st määruses nr 1774/2002. Viimati nimetatud määruse kohaselt hõlmab mõiste „loomsed kõrvalsaadused“ ka „loomseid kõrvalsaadusi sisaldavaid mis tahes materjale/segusid“.

28. Süüdistatavad möönavad, et kuigi määruses nr 1069/2009 enam ei mainia, et loomseid kõrvalsaadusi sisaldavad materjalid tuleb kvalifitseerida loomseteks kõrvalsaadusteks. Nad väidavad siiski, et viimase määruse eesmärk ei ole muuta mõiste „loomsed kõrvalsaadused“ määratlust, mis on toodud määruses nr 1774/2002. Süüdistatavad põhjendasid seda seisukohta 10. märtsi 2016. aasta ekspertiisiaruandega, mille tellis esimese kohtuastmena rechtbank Gelderland (Gelderlandi esimese astme kohus, Madalmaad). Seega kuuluvad ka loomsete kõrvalsaaduste segud, v.a ohtlikke jäätmeid sisaldavad loomsete kõrvalsaaduste segud, määruses nr 1069/2009 kasutatud mõiste „loomsed kõrvalsaadused“ määratluse alla, ilma et tähtsust oleks sellel, missuguses vahekorras segu loomseid kõrvalsaadusi sisaldab võrreldes muude materjalidega.

29. Rechtbank Gelderland (Gelderlandi esimese astme kohus), kes järgis ekspertiisiaruandes toodud arvamust, mõistis süüdistatavad neile ette heidetavates tegudes õigeks. Prokuratuur esitas seejärel nende õigeksmõistvate kohtuotsuste peale eelotsusetaotluse esitanud kohtule apellatsioonkaebuse.

30. Eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib kõigepealt, milline seos on direktiivi 2008/98 artiklis 5 kasutatud mõistel „kõrvalsaadused“ määruses nr 1069/2009 kasutatud mõistega „loomsed kõrvalsaadused“. Täpsemalt küsib ta, kas materjali, mida ei saa kvalifitseerida kõrvalsaaduseks viidatud direktiivi tähenduses, võib siiski pidada „loomseks kõrvalsaaduseks“ viidatud määruse tähenduses ning kas selle võib seega arvata määruse nr 1013/2006 artikli 1 lõike 3 alusel selle määruse kohaldamisalast välja.

31. Seejärel märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et on vaja tõlgendada määruse nr 1013/2006 artikli 1 lõike 3 punkti d, et teha kindlaks, kuidas tuleb mõista asjaolu, et selle määruse kohaldamisalast on välja jäetud „jäätmesaadetised, mille suhtes kohaldatakse määruses nr 1069/2009 sisalduvaid heakskiidunõudeid“. Selle kohtu sõnul tekib siin küsimus, kas see väljajätmine puudutab loomsete kõrvalsaaduste vedu ühest riigist teise, olenemata kategooriast, kuhu need materjalid kuuluvad, või puudutab see ainult määruse nr 1069/2009 artiklis 48 silmas peetud materjalide, st 1. kategooria materjalide, 2. kategooria materjalide, nendest saadud teatud materjalide ja 3. kategooria materjalist saadud loomsete valkude vedu.

32. Lõpuks leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et ta peab esitama küsimuse, kas määruse nr 1013/2006 artikli 1 lõike 3 punkti d tuleb tõlgendada nii, et mõeldakse ka loomsete kõrvalsaaduste ja muude materjalide segude saadetisi, ning kui see on nii, siis kas tähtsust on sellel, missuguses vahekorras on loomsed kõrvalsaadused segus võrreldes muude materjalidega.

33. Selle kohtu sõnul tuleb teha kindlaks, kas määruses nr 1069/2009 kasutatud mõiste „loomsed kõrvalsaadused“ määratlusega sooviti muuta määruses nr 1774/2002 kasutatud mõiste määratlust sisuliselt selles mõttes, et teatud hulka materjale, mis on segatud teatud hulga loomse kõrvalsaadusega, ei saa – nende koguste vahekorrast olenemata – enam kvalifitseerida „loomseks kõrvalsaaduseks“ ning niisuguse segu saadetis kuulub seega määruse nr 1013/2006 kohaldamisalasse.

34. Selles olukorras otsustas Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden (Arnhem-Leeuwardeni apellatsioonikohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas materjal, mis ei ole kõrvalsaadus direktiivi 2008/98 tähenduses, ei ole juba määratluse kohaselt ka loomne kõrvalsaadus määruse nr 1069/2009 tähenduses, millest tulenevalt ei jää kõnealune materjal vastavalt määruse nr 1013/2006 artikli 1 lõikele 3 viimati nimetatud määruse kohaldamisalast välja? Või ei ole välistatud, et materjal kuulub „loomse kõrvalsaaduse“ määratluse alla määruse nr 1069/2009 tähenduses, kuigi see ei vasta direktiivi 2008/98 artikli 5 lõike 1 tingimustele, millest tulenevalt ei kuulu kõnealune materjal automaatselt määruse nr 1013/2006 kohaldamisalasse?

2. Mida tuleb mõista määruse nr 1013/2006 artikli 1 lõikes 3 viidatud jäätmesaadetistena, mille suhtes on kohaldatavad määruses nr 1774/2002 (nüüd määrus nr 1069/2009) sisalduvad heakskiidunõuded: kas nende all on mõeldud loomsete kõrvalsaaduste vedu (ühest liikmesriigist teise), ilma et oleks oluline, millisesse kategooriasse kõnealune materjal kuulub? Või on nende all mõeldud määruse nr 1069/2009 artiklis 48 (varem määruse nr 1774/2002 artikkel 8) nimetatud materjali vedu, mis hõlmab üksnes loomseid kõrvalsaadusi ja nendest saadud tooteid viidatud sätte tähenduses, seega 1. kategooria materjale, 2. kategooria materjale ja nendest saadud teatud tooteid, sealhulgas 3. kategooria materjalidest saadud töödeldud loomseid valke?

3. Kas juhul, kui määruse nr 1013/2006 artikli 1 lõike 3 sissejuhatavas lauseosas ja punktis d viidatud jäätmesaadetiste all, mille suhtes on kohaldatavad määruses nr 1774/2002 (nüüd määrus nr 1069/2009) sisalduvad heakskiidunõuded, on mõeldud loomsete kõrvalsaaduste vedu (ühest liikmesriigist teise), ilma et oleks oluline, millisesse kategooriasse kõnealune materjal kuulub, tuleb määruse nr 1013/2006 artikli 1 lõike 3 sissejuhatavat lauseosa ja punkti d lisaks tõlgendada nii, et nende jäätmesaadetistega on mõeldud ka loomsetest kõrvalsaadustest ja muudest materjalidest koosneva segu vedu, ja kui vastus on jaatav, siis kas seejuures on oluline loomsete kõrvalsaaduste ja muude materjalide vahekord segus? Või kaotab loomne kõrvalsaadus loomse kõrvalsaaduse staatuse määruse nr 1069/2009 tähenduses ja muude materjalidega segunemise tõttu loetakse seda jäätmeks määruse nr 1013/2006 tähenduses?“

35. Euroopa Kohtu kantseleisse saabus 19. detsembri 2018. aasta eelotsusetaotlus 15. jaanuaril 2019. Kirjalikud seisukohad esitasid Kamstra Recycling, prokuratuur, Madalmaade, Prantsuse ja Austria valitsus ning Euroopa Komisjon. Samad pooled ja asjast huvitatud isikud peale prokuratuuri ja Austria valitsuse olid esindatud kohtuistungil, mis toimus 4. detsembril 2019.

IV. Õiguslik analüüs

36. Ma analüüsin järgemööda kõiki kolme küsimust, rõhutades kohe, et teine küsimus kordab suures osas küsimust, millele Euroopa Kohus vastas kohtuotsuses ReFood – vastus, mida eelotsusetaotluse esitanud kohtu käsutuses siiski ei olnud, sest see Euroopa Kohtu otsus tehti alles pärast tema eelotsusetaotluse ärasaatmist.

A. Esimene küsimus

37. Oma esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas mõiste „loomsed kõrvalsaadused“ määratlust määruse nr 1069/2009 artikli 3 punktis 1 tuleb tõlgendada koostoimes mõiste „kõrvalsaadus“ määratlusega, mis on toodud direktiivi 2008/98 artiklis 5, ning seega kuulub mõiste „loomsed kõrvalsaadused“ alla ainult materjal, mis on ühteaegu „kõrvalsaadus“ selle direktiivi tähenduses.

38. Nende kahe mõiste analüüs näitab, et need ei ole seotud.

39. Esiteks ei kattu nende määratlused kuidagi ega ole neis ka teineteisele viidatud. „Kõrvalsaadus“ direktiivi 2008/98 artikli 5 tähenduses on aine või ese, mis on saadud sellise tootmisprotsessi tulemusel, mis vastab teatud tingimustele.[9] Mõiste „loomsed kõrvalsaadused“ on määratletud autonoomselt määruse nr 1069/2009 artikli 3 punktis 1 nii, et need on loomade terved kehad või nende osad, loomsed saadused või muud loomset päritolu saadused, mis ei ole ette nähtud inimtoiduks, sh munarakud, embrüod ja sperma.

9 Vt käesoleva ettepaneku punkt 6.

40. Teiseks on mõiste „kõrvalsaadus“ direktiivi 2008/98 artikli 5 tähenduses määratletud vastandina mõistele „jäätmed“ selle direktiivi artikli 3 punkti 1 tähenduses. Viidatud artiklis 5 on nähtud nimelt sõnaselgelt ette, et „kõrvalsaadus“ ei kujuta endast jäätmeid. Seevastu „loomsed kõrvalsaadused“ määruse nr 1069/2009 artikli 3 punkti 1 tähenduses võivad olla „jäätmed“ direktiivi 2008/98 artikli 3 punkti 1 tähenduses, nagu ilmneb määruse nr 1069/2009 artiklitest 12, 13 ja 14. Seega võib aine olla „loomne kõrvalsaadus“, mis vastab mõistele „jäätmed“, olemata siiski „kõrvalsaadus“ direktiivi 2008/98 tähenduses.

41. Kolmandaks tuleb märkida – nagu väidab komisjon –, et „kõrvalsaadusteks“ direktiivi 2008/98 artikli 5 tähenduses võib lugeda ainult ained või eset, mille kohta on kindlalt teada, et seda kasutatakse hiljem vahetult ilma igasuguse täiendava töötlemiseta peale selle, mis on antud tööstusharus üldiselt tavaks. See välistab selle, et „kõrvalsaadust“ töödeldakse, eelkõige steriliseerimise teel, samas kui „loomsete kõrvalsaaduste“ puhul on niisugust töötlemist konkreetselt silmas peetud.[10]

42. Neljandaks näitab direktiiv 2008/98 sõnaselgelt,[11] et seda ei kohaldata määrusega nr 1069/2009[12] hõlmatud loomsete kõrvalsaaduste suhtes, välja arvatud saadused, mis on ette nähtud põletamiseks, ladestamiseks või kasutamiseks biogaasi või komposteerimisettevõtetes. Nendel kolmel juhul kohaldatakse direktiivi 2008/98 „loomsete kõrvalsaaduste“ suhtes, ilma et oleks viidatud mõistele „kõrvalsaadus“ selle direktiivi artikli 5 tähenduses.

43. Sellest järeldub, et materjal, mis ei ole „kõrvalsaadus“ direktiivi 2008/98 tähenduses, võib siiski olla „loomne kõrvalsaadus“ määruse nr 1069/2009 tähenduses.

44. Rõhutan, et niisugune tõlgendus on kooskõlas määruse nr 1069/2009 eesmärgiga, milleks on reguleerida täielikult loomsete kõrvalsaaduste vedu.[13]

45. Teen Euroopa Kohtule seega ettepaneku vastata esimesele küsimusele, et mõiste „loomsed kõrvalsaadused“ määratlus määruse nr 1069/2009 artikli 3 punkti 1 tähenduses on sõltumatu direktiivi 2008/98 artiklis 5 kasutatud mõiste „kõrvalsaadus“ määratlusest ning seega võib materjal olla „loomne kõrvalsaadus“, olemata „kõrvalsaadus“ selle direktiivi tähenduses.

B. Teine küsimus

46. Oma teise küsimusega küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt Euroopa Kohtult, kuidas tuleb tõlgendada määruse nr 1013/2006 artikli 1 lõike 3 punkti d. Sellega püüab see kohus välja selgitada, kas kõik loomsete kõrvalsaaduste saadetised jäävad olenemata nende saaduste kategooriast määruse nr 1013/2006 kohaldamisalast välja või ainult mõned. Just selle küsimuse kohta esitati eelotsusetaotlus kohtuasjas ReFood, milles ma esitasin ettepaneku[14] ja milles tehti samanimeline kohtuotsus. Nagu ma käesoleva ettepaneku punktis 36 märkisin, langetati see kohtuotsus pärast Euroopa Kohtu poole käesolevas kohtuasjas pöördumist.

47. Teen seega Euroopa Kohtule ettepaneku korrata, mida ta otsustas kohtuotsuse ReFood punktis 62, st et määruse nr 1013/2006 artikli 1 lõike 3 punkti d tuleb tõlgendada nii, et loomsete kõrvalsaaduste saadetised, mis kuuluvad määruse nr 1069/2009 kohaldamisalasse, ei kuulu määruse nr 1013/2006 kohaldamisalasse, välja arvatud juhul, kui määruses nr 1069/2009 on määruse nr 1013/2006 kohaldamine sõnaselgelt ette nähtud.

10 Vt eelkõige määruse nr 1069/2009 artikli 2 punkti g alapunkt iii, artikli 3 punkt 19, artikli 12 punkti a alapunkt ii, artikli 13 punkt d, artikli 14 punkt k ja artikli 24 punkt a.

11 Vt direktiivi 2008/98 artikli 2 lõike 2 punkt b.

12 Direktiivis 2008/98 on viidatud määrusele nr 1774/2002, aga vastavalt määruse nr 1069/2009 artiklile 54 mõistetakse viiteid määrusele nr 1774/2002 viidetena määrusele nr 1069/2009.

13 Vt kohtuotsus ReFood, punkt 56; vt ka direktiivi 2008/98 artikli 2 lõige 2.

14 Vt minu ettepanek kohtuasjas ReFood (C-634/17, EU:C:2019:61).

48. Need juhud on nimetatud määruse nr 1069/2009 artikli 41 lõike 2 punktis b, artikli 43 lõike 5 punktis b ja artikli 48 lõikes 6. Need puudutavad kõiki loomsete kõrvalsaaduste ja ohtlike toodete segusid.

C. Kolmas küsimus

49. Oma kolmanda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kuidas tuleb käsitada niisuguste segude vedu nagu põhikohtuasjas käsitletavad loomsete kõrvalsaaduste segud[15] koos muude materjalidega, käsitletaval juhul ohtlike jäätmetega. Ta küsib sisuliselt, kas määrust nr 1069/2009 tuleb määruse nr 1013/2006 artikli 1 lõike 3 punktist d lähtudes tõlgendada nii, et seda kohaldatakse loomsete kõrvalsaaduste ja niisuguste muude materjalide segu suhtes, mis kujutavad endast tavajäätmeid, olenemata loomsete kõrvalsaaduste vahekorrast selles segus.

50. Vastamisel tekib raskusi, nagu näitavad Euroopa Kohtule nii menetluse kirjalikus kui ka suulises etapis esitatud lahknevad seisukohad.

51. Need raskused on tingitud sellest, et määrus nr 1069/2009 ei käsitle sõnaselgelt loomsete kõrvalsaaduste ja tavajäätmete segude küsimust, mõiste „loomsed kõrvalsaadused“ määratlus selles määruses tekitab küsimusi selle määruse kohaldamise kohta nende segude suhtes ning ei ole selge, milline seos on tavajäätmetel määrusega nr 1013/2006.

52. Küsimus kerkib järgmises kontekstis. Ettevõtja vedas Madalmaadest konkreetselt reoveesetteid[16], mis kujutavad endast käsitletaval juhul tavajäätmeid, mis olid segatud 3. kategooria loomse kõrvalsaadusega töötlemiseks biogaasitehases Saksamaal. Olenevalt sellest, kas seda segu pidada loomseks kõrvalsaaduseks, jäätmeks või nii üheks kui teiseks, reguleerib selle vedu määrus nr 1069/2009 või määrus nr 1013/2006 või siis mõlemad määrused.

53. Nende küsimuste praktiline tähtsus on suur. Eelotsusetaotlusest ja prokuratuuri kirjalikest seisukohtadest ilmneb, et eraldi võetuna ja seega mitte koos loomsete kõrvalsaadustega on need setted „jäätmed“ ning nende saadetisest tuleb enne teatada ja saada eelnev nõusolek, mis on nähtud ette määruses nr 1013/2006. Kui pärast segamist 3. kategooria loomse kõrvalsaadusega on need nagu sellesse kategooriasse kuuluv loomne kõrvalsaadus ning neid reguleerib ainult määrus nr 1069/2009, on transpordil kaasas ainult saateleht, millel on näidatud asjaomaste materjalide laad, ja vajaduse korral terviseohutuse tõend[17], ning teatamis- või nõusolekumenetlus ei ole vajalik. Kui kohaldatakse määrust nr 1013/2006, on menetlus seega palju koormavam.[18]

54. Esitatud küsimusele vastamiseks tuleb määrust nr 1069/2009 tõlgendada kohtuotsusest ReFood lähtudes, võttes arvesse selle sõnastust, eesmärki ja ülesehitust.

15 Tagapool kasutan väljendit „loomsed kõrvalsaadused“, et tähistada nii „loomseid kõrvalsaadusi“ määruse nr 1069/2009 artikli 3 punkti 1 tähenduses kui ka „loomsetest kõrvalsaadustest saadud tooteid“ selle määruse artikli 3 punkti 2 tähenduses.

16 Teised koos loomsete kõrvalsaadustega veetud materjalid on nimetatud käesoleva ettepaneku punktis 23, kuid nii eelotsusetaotluse esitanud kohus kui ka seisukohti esitanud menetlusosalised keskendusid reoveesetetele. Selles küsimuses rõhutaksin, et soolvesi on peamiselt soolane vesi ning et selle materjali segude kohta seisukohti ei esitatud. Lisaks saadakse reoveesetteid reoveest.

17 Vt määruse nr 1069/2009 artikli 21 lõige 2.

18 Vt kohtuotsus ReFood, punkt 39.

1. Kohtuotsusest ReFood saadavad juhised

55. Kohtuasi, milles tehti see kohtuotsus, puudutas 3. kategooria loomse kõrvalsaaduse, nimelt määruse nr 1069/2009 artikli 10 punkti p alla kuuluvate ning biogaasitehases töötlemiseks mõeldud köögi- ja toidujäätmete vedu ühest liikmesriigist teise liikmesriiki. Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovis teada, kas seda saadetist reguleerib määrus nr 1013/2006 ning seega kohaldatakse asjaomaste jäätmete laadi arvestades eelneva teatamise ja nõusoleku menetlust või reguleerib seda määrus nr 1069/2009 ja kohaldatakse leebemat menetlust. Et vastus sõltus määruse nr 1013/2006 artikli 1 lõike 3 punkti d tõlgendusest, esitas ta Euroopa Kohtule vastava küsimuse.

56. Nagu meenutatud käesoleva ettepaneku punktis 47, otsustas Euroopa Kohus, et määruse nr 1013/2006 artikli 1 lõike 3 punkti d kohaselt jäävad selle määruse kohaldamisalast välja loomsete kõrvalsaaduste saadetised, mis kuuluvad määruse nr 1069/2009 kohaldamisalasse, *välja arvatud* juhtudel, mil see viimane määrus näeb sõnaselgelt ette, et kohaldatakse määrust nr 1013/2006.[19] Ta tuvastas, et nii on see loomsete kõrvalsaaduste ja ohtlike jäätmete segude puhul, mida on määruses nr 1069/2009 sõnaselgelt nimetatud kui segusid, mille suhtes kohaldatakse määrust nr 1013/2006.[20] Ta rõhutas seevastu, et 3. kategooria loomse kõrvalsaaduse vedu ei ole juhtude hulgas, mida on määruses nr 1069/2009 sõnaselgelt mainitud, ning see jääb niisiis väljapoole määruse nr 1013/2006 kohaldamisala.[21]

57. Kas sellest kohtuotsusest tuleb järeldada, et kuna loomsete kõrvalsaaduste ja tavajäätmete segusid ei ole nende juhtumite hulgas sõnaselgelt nimetatud, ei kuulu need mitte määruse nr 1013/2006, vaid määruse nr 1069/2009 kohaldamisalasse?

58. Nii arvavad Kamstra Recycling, Madalmaade valitsus ja komisjon. Kaks esimest leiavad, et kui tegemist on 3. kategooria loomse kõrvalsaaduse ja tavajäätme seguga, kuulub see segu samasse kategooriasse. Komisjon on arvamusel, et niisuguse segu vedu tuleb käsitada 2. kategooriasse kuuluvana. Prantsuse valitsus leiab, et selliste segude saadetist reguleerib määrus nr 1069/2009 osas, milles need segud sisaldavad loomseid kõrvalsaadusi, ja määrus nr 1013/2006 osas, milles need sisaldavad muid aineid, mis on tavajäätmed.[22]

59. Nagu eelotsusetaotluse esitanud kohus rõhutab, tekib kahtlus seetõttu, et „loomsete kõrvalsaaduste“ ja loomsete kõrvalsaaduste „kategooria“ määratlus on muutunud selle tagajärjel, et määrus nr 1774/2002 tunnistati kehtetuks ja asendati määrusega nr 1069/2009. Viimase kohaselt ei kuulu niisugused segud enam selgelt nende mõistete alla.[23]

60. Ma arvan, et kohtuotsus ReFood, milles Euroopa Kohus analüüsis üksikasjalikult määrust nr 1069/2009, lähtudes määrusest nr 1013/2006 ja direktiivist 2008/98, annab meie käsutusse vajalikud vahendid, et vastata jaatavalt käesoleva ettepaneku punktis 57 püstitatud küsimusele.

61. Et Euroopa Kohtul ei olnud selles kohtuotsuses võimalust käsitleda loomsete kõrvalsaaduste ja tavajäätmete segude probleemi, tuleb siiski analüüsida seda, alustades kahtlustest, mida määruse nr 1069/2009 sõnastus tekitab.

19 Kohtujuristi kursiiv. Vt kohtuotsus ReFood, punktid 55, 56 ja 62.

20 Vt kohtuotsus ReFood, punktid 53 ja 54.

21 Vt kohtuotsus ReFood, punkt 55.

22 Austria valitsus ja prokuratuur esitasid seisukohti ainult menetluse kirjalikus etapis ja seega ei saanud nad tugineda kohtuotsusele ReFood. Austria valitsus arvab, et loomsete kõrvalsaaduste ja tavajäätmete segu saadetis kuulub määruse nr 1013/2006 kohaldamisalasse. Prokuratuur arvab nagu ka Prantsuse valitsus – kuid vastupidi Madalmaade valitsusele –, et niisuguste segude saadetise suhtes kohaldatakse paralleelselt määrust nr 1013/2006 ja määrust nr 1069/2009.

23 Vt käesoleva ettepaneku punktid 12 ja 15.

2. Kahtlused, mida tekitab mõistete „loomsed kõrvalsaadused“ ja „kategooriad“ määratlus

62. Loomsed kõrvalsaadused on määratletud määruse nr 1069/2009 artikli 3 punktis 1 nii, et need on loomade terved kehad või nende osad, loomsed saadused või muud loomset päritolu saadused, mis ei ole ette nähtud inimtoiduks, sh munarakud, embrüod ja sperma.

63. Mõiste „loomsed kõrvalsaadused“, mida oli kasutatud määruses nr 1774/2002, oli küll lähedase määratlusega, kuid erinev, sest viidatud oli selle määruse artiklitele 4, 5 ja 6, milles oli määratletud loomsete kõrvalsaaduste kolm kategooriat.[24] Need määratlused hõlmasid aga iga kategooria puhul mitte ainult konkreetselt nimetatud loomsete kõrvalsaaduste loetelu, vaid ka „*kõnealuseid kõrvalsaadusi sisaldavaid mis tahes materjale*“.[25]

64. Seega oli määruse nr 1774/2002 kehtivusajal võimalik ega ole ka vaidlustatud, et niisugused tavajäätmed nagu reoveesetted, mis on segatud loomsete kõrvalsaadustega, kujutavad endast loomseid kõrvalsaadusi, sest need on „kõnealuseid kõrvalsaadusi sisaldavad materjalid“.

65. Ka määruse nr 1069/2009 artiklid 8, 9 ja 10, millesse on need kolm materjalide kategooriat muudatustega üle võetud, sisaldavad samasuguseid konkreetselt nimetatud loomsete kõrvalsaaduste loetelusid, kuid nendes ei ole enam väljendit „kõnealuseid kõrvalsaadusi sisaldavad mis tahes materjalid“.

66. Loomsete kõrvalsaaduste „kategooriate“ määratlustes tehtud muutuste tagajärjel tekib küsimus, kas niisugused segud kujutavad endast endiselt loomseid kõrvalsaadusi või soovis seadusandja selliste kõrvalsaaduste ja muude ainete segud määruse nr 1069/2009 kohaldamisalast välja jätta.

67. Nagu eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, viib määruse sõnasõnaline tõlgendamine nendest määratlustest lähtudes selleni, et loomsete kõrvalsaaduste ja muude materjalide segud jäävad määruse kohaldamisalast välja, kuid võib juhtuda, et kui võtta arvesse määruse teisi sätteid, eelkõige neid, mis puudutavad loomsete kõrvalsaaduste ja ohtlike jäätmete segusid, ja nende sätete tekkelugu, ei ole võimalik niisugust järeldust teha.

68. Järelikult tuleb järgnevas jaos lähtuda nendest teistest sätetest, mida analüüsiti kohtuotsuses ReFood, ning määruse nr 1069/2009 tekkeloost.

3. Sätted, mis käsitlevad loomsete kõrvalsaaduste ja ohtlike jäätmete segusid

69. Loomsete kõrvalsaaduste ja ohtlike jäätmete segusid on nimetatud määruse nr 1069/2009 artikli 41 lõike 2 punktis b, artikli 43 lõike 5 punktis b ja artikli 48 lõikes 6. Tõlgendatuna määruse ettevalmistavatest materjalidest võimaldavad need õigusnormid järeldada, milline oli seadusandja seisukoht nende kõrvalsaaduste ja *tavajäätmete* segude veo küsimuses.

70. Nagu Euroopa Kohus otsustas kohtuotsuse ReFood punktides 53 ja 54, on nendes õigusnormides tehtud erand määruse nr 1069/2009 kohaldamisest, mis näeb ette, et nende kõrvalsaaduste ja ohtlike jäätmete segude veo suhtes kohaldatakse määrust nr 1013/2006.

71. Euroopa Kohus tegi sellest nimetatud kohtuotsuse punktis 55 vastupidise järelduse, et kui nendes sätetes sõnaselgelt nimetatud juhtumid välja arvata, siis ei kuulu loomsete kõrvalsaaduste saadetised määruse nr 1013/2006 kohaldamisalasse.

24 Vt käesoleva ettepaneku punkt 11.

25 Kohtujuristi kursiiv. Vt käesoleva ettepaneku punkt 12.

72. Määruse nr 1069/2009 ettevalmistavate materjalide põhjal tuleb asuda seisukohale, et see järeldus on õige loomsete kõrvalsaaduste ja tavajäätmete segude saadetiste puhul, sest neid segusid ei ole nendes sätetes sõnaselgelt nimetatud.

73. Nagu ilmneb nendest ettevalmistavatest materjalidest[26], esitati Euroopa Parlamendile ettepanek muuta määruse nr 1069/2009 artiklites 41, 43 ja 48 ette nähtud erandite ulatust. Tehtud muudatusettepanekute[27] eesmärk oli, et liitu ei toodaks sisse ega viidaks sealt välja loomsete kõrvalsaaduste segu *ükskõik* milliste jäätmetega, olgu need ohtlikud või tavajäätmed, need ei liiguks läbi liidu ega lähetataks neid ühest liikmesriigist teise muidu kui vastavalt määrusele nr 1013/2006.

74. Tuleb tõdeda, et neid muudatusettepanekuid tagasi lükates analüüsis Euroopa Parlament, st seadusandja[28] küsimust, missugust regulatsiooni kohaldada loomsete kõrvalsaaduste ja tavajäätmete segude saadetiste suhtes, ning välistas teadlikult selle, et nende saadetist võiks reguleerida määrus nr 1013/2006.

75. Lisaksin, et seda tehes ei arvanud seadusandja neid segusid välja mitte määruse nr 1069/2009 kohaldamisalast, vaid ainult erandi kohaldamisalast. Sellest järeldub, et see määrus hõlmab nii segusid *ohtlike* jäätmete kui ka *tava*jäätmetega, kuid määrus nr 1013/2006 reguleerib ainult esimeste segude saadetisi.

76. Rõhutan, et mitte miski määruste ettevalmistavates materjalides ei näita, et muutes „loomsete kõrvalsaaduste“ ja loomsete kõrvalsaaduste „kategooriate“ määratlusi, soovis seadusandja muuta määruse nr 1069/2009 ulatust osas, mis puudutab tavajäätmeid sisaldavaid segusid. Komisjoni esialgses ettepanekus, mille kallal parlament ja nõukogu tööle asusid, oli kasutatud sarnaseid määratlusi nagu määruses nr 1774/2002 ja „kategooriad“ hõlmasid seega „kõnealuseid kõrvalsaadusi sisaldavaid mis tahes materjale“. 2. märtsi 2009. aasta raportis, mida parlament arutas,[29] olid veel määratlused, mis olid põhiosas needsamad. Neid muudeti alles parlamendi aprillikuisel esimesel lugemisel vastu võetud seisukohas, millele vastab määrus nr 1069/2009 selle lõplikus redaktsioonis, ilma et seda määratluste muutmist oleks kuidagi selgitatud.

77. Seega näib, et muudatused „loomsete kõrvalsaaduste“ ja loomsete kõrvalsaaduste „kategooriate“ määratlustes ei mõjutanud küsimust, kas määrus nr 1069/2009 on kohaldatav loomsete kõrvalsaaduste ja tavajäätmete segude suhtes.

78. Ka määruse nr 1069/2009 eesmärk ja selle sätete ülesahitus kinnitavad niisugust analüüsi.

79. Määruse nr 1069/2009 *eesmärkide* kohta meenutan esiteks, et määruse nr 1069/2009 põhjendustest 5 ja 6 ilmneb, et seadusandja on püüdnud luua loomsete kõrvalsaaduste ja eelkõige nende veo suhtes kohaldatavate sanitaareeskirjade ühtlast ja täielikku raamistikku, mis oleks proportsionaalne terviseohtudega ja mille puhul oleks võetud arvesse ohte keskkonnale.[30] Määrus nr 1069/2009 kujutab endast seega eriregulatsiooni ehk *lex specialis*'t võrreldes määrusega nr 1013/2006, mis hõlmab loomsete kõrvalsaaduste kõiki käitlemisi.

26 Euroopa Parlamendi 2. märtsi 2009. aasta raport ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste sanitaareeskirjad (A6-0087/2009).

27 Vt muudatusettepanekud 111, 113 ja 114.

28 Parlament lükkas need muudatusettepanekud esimesel ja ainsal lugemisel tagasi. Redaktsioon, mille parlament sellel lugemisel vastu võttis, vastab lõplikule õigusaktile, määrusele nr 1069/2009, mille parlament ja nõukogu vastu võtsid.

29 Vt käesoleva ettepaneku 26. joonealune märkus.

30 Vt kohtuotsus ReFood, punkt 49.

80. Teiseks olgu märgitud, et nagu ilmneb määruse nr 1013/2006 põhjendusest 11 ja direktiivi 2008/98 artikli 2 lõike 2 punktist b, soovis seadusandja vältida kattumisi määruse nr 1069/2009 ja määruse nr 1013/2006 vahel ja seega tarbetut dubleerimist ning jätta loomsete kõrvalsaaduste vedu põhimõtteliselt jäätmeregulatsiooni kohaldamisalast välja. [31]

81. Võttes üle oma analüüsi need põhipunktid, otsustas Euroopa Kohus kohtuotsuse ReFood punktis 56, et seadusandja kavatses määrusega nr 1069/2009 „luua loomsete kõrvalsaaduste veole kohaldatavate eeskirjade tervikliku raamistiku ning jätta sellega hõlmatud loomsete kõrvalsaaduste saadetised määruse nr 1013/2006 kohaldamisalast kõrvale, kui sõnaselged erandid välja arvata“. Teiste sõnadega soovis seadusandja, et määrus nr 1069/2009 hõlmaks kõiki loomsete kõrvalsaaduste saadetisi, sh segud jäätmetega, jättes aga samal ajal loomsete kõrvalsaaduste ja ohtlike jäätmete segude saadetiste suhtes kehtima määruses nr 1013/2006 sätestatud eriregulatsiooni.

82. Määruse nr 1069/2009 *ülesehitus* kõneleb samuti sellest. Et selles on sätestatud nõuded kõige ohutuma, 3. kategooria loomsete kõrvalsaaduste igasuguse veo suhtes, isegi loomsete kõrvalsaaduste ja ohtlike jäätmete segude veo suhtes, mille vahele jäävad 2. ja 1. kategooria loomsed kõrvalsaadused, soovis seadusandja hõlmata loomsete kõrvalsaaduste veo kõiki olukordi, sh järelikult tavajäätmeid sisaldavad segud.

83. Asjaolu, et neid viimaseid on võetud määruses nr 1069/2009 arvesse, kinnitab veel rakendusmäärus (EL) nr 142/2011. [32] Määruse nr 142/2011 VIII lisa III peatükk sisaldab selle kaubadokumendi näidisvormi, mille vedajad täitma peavad ja milles on kaupade hulgas, mille suhtes seda kohaldatakse, sõnaselgelt nimetatud loomsete kõrvalsaaduste ja tavajäätmete segusid. [33]

84. Seega, hoolimata kahtlustest, mida tekitab „loomsete kõrvalsaaduste“ ja loomsete kõrvalsaaduste „kategooriate“ määratluse muudatus, ilmneb kõikidest määruses nr 1069/2009 sätestatud õigusnormidest, et see määrus puudutab – nagu ka määrus nr 1774/2002 enne seda – kõiki inimtarbimiseks mõeldud loomsete kõrvalsaaduste saadetisi, sh nende materjalide ja tavajäätmete segud, ning et neid segusid tuleb nagu varemgi pidada loomseteks kõrvalsaadusteks.

85. Analüüsi selles etapis on vaja täpsustada, missugused järeldused tuleb teha määruse nr 1069/2009 kohaldamisest loomsete kõrvalsaaduste ja tavajäätmete segude suhtes.

4. Järeldused, mis tulenevad määruse nr 1069/2009 kohaldamisest

86. Määruse nr 1069/2009 kohaldamisest tuleneb minu arvates, et loomsete kõrvalsaaduste ja tavajäätmete segude veo korral tuleb järgida nõudeid, mida kohaldatakse kategooria suhtes, kuhu kuuluvad asjaomased loomsed kõrvalsaadused. Seega, mis puudutab – nagu käsitletaval juhul – 3. kategooria loomsete kõrvalsaaduste ja tavajäätmete segusid, siis kohaldatakse sellesse kategooriasse kuuluvate loomsete kõrvalsaaduste veo suhtes kohaldatavaid nõudeid.

31 Vt kohtuotsus ReFood, punktid 44, 46 ja 47.

32 Komisjoni 25. veebruari 2011. aasta määrus, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1069/2009, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste ja nendest saadud toodete tervise-eeskirjad, ja nõukogu direktiivi 97/78/EÜ seoses teatavate selle direktiivi alusel piiril toimuvast veterinaarkontrollist vabastatud proovide ja näidistega (ELT 2011, L 54, lk 1) (viimati muudetud komisjoni 10. juuli 2019. aasta rakendusmäärusega (EL) 2019/1177; ELT 2019, L 185, lk 26) (edaspidi „määrus nr 142/2011“).

33 Märkustes lahtri kohta, mis puudutab veetava kauba laadi, on viidatud niisuguste kaupade loetelule, mille hulgas on sellised segud, millest tuleb teatada järgmiselt: „[selle loomse kõrvalsaaduse või saadud toote laad], mis on segatud tavajäätmetega [EURAL-kood]“.

87. See järeldus tuleneb määruse nr 1069/2009 sõnastusest endast. Näiteks on selle määrusega kehtestatud õigusnormid, mida kohaldatakse kõikide loomsete kõrvalsaaduste suhtes kategooriast olenemata,[34] ja õigusnormid, mida kohaldatakse loomsete kõrvalsaaduste suhtes konkreetselt nende kategooriast lähtudes.[35]

88. Ma ei nõustu seega Prantsuse valitsuse seisukohaga, et nende segude veo suhtes kohaldatakse paralleelselt määrust nr 1069/2009 ja määrust nr 1013/2006, ega komisjoni seisukohaga, et seda vedu reguleerivad 2. kategooria loomsete kõrvalsaaduste suhtes kohaldatavad nõuded. Edaspidi esitatud põhjustel arvan, et tõlgendused, mille nad välja pakuvad, toovad kaasa selle, et piirangud koormavad ettevõtjaid viisil, mida määruses nr 1069/2009 ette ei nähtud.

a) Mõlema määruse paralleelne kohaldamine

89. Prantsuse valitsus märkis, et tema arvates kohaldatakse loomsete kõrvalsaaduste ja tavajäätmete segude suhtes paralleelselt neid mõlemat määrust. See valitsus nentis, et kui kohaldatav oleks üksnes määrus nr 1069/2009, ei saaks Prantsusmaa takistada, et teistest liikmesriikidest saadetakse tema territooriumile maale laotamise eesmärgil reoveesetteid, mis on segatud loomsete kõrvalsaadustega, nagu ta saaks olla selle vastu määruse nr 1013/2006 artikli 12 lõike 1 punkti c alusel.[36] See valitsus viitas ka ohule, et Prantsusmaale veetakse selleks reoveesetete ja supermarketijäätmete segu, järgimata riigisiseseid õigusnorme, millega on kehtestatud ranged nõuded selles valdkonnas. Kui niisugusest veost ei teatata vastavalt määrusele nr 1013/2006, ei saa sihtkoha pädevad asutused sellest teada ega saa selle suhtes tingimusi kohaldada või seda isegi keelata.

90. Arvan siiski, et loomsete kõrvalsaaduste ja tavajäätmete segude suhtes ei ole võimalik kohaldada paralleelselt neid mõlemat määrust. Kõigepealt kaotaks mõtte ohtlike jäätmeid sisaldavaid segusid käsitlev erand, sest nagu eespool märgitud, tuleneb sellest erandist – tõlgendatuna selle kujunemislugu arvestades –, et määrust nr 1013/2006 kohaldatakse *ainult* nende veo suhtes ning tavajäätmeid sisaldavate segude vedu jääb selle määruse kohaldamisalast välja. Seejärel tuleb märkida, et kuigi Prantsuse valitsus väljendab tõsist muret, ei saa see mure õigustada nende kahe määruse paralleelset kohaldamist, sest niisugust kohaldamist ei toeta need õigusaktid, kuna kõnesolev vedu ei kuulu määruses nr 1069/2009 sõnaselgelt nimetatud juhtumite hulka, mil kohaldatakse määrust nr 1013/2006.[37] Lõpuks tuleb märkida, et nende mõlema määruse paralleelne kohaldamine oleks vastuolus seadusandja eesmärkidega vältida õigusaktide kattumisi.

b) Kõnesolevate segude klassifitseerimine 2. kategooriasse

91. Komisjon märkis, et tema arvates kuulub 3. kategooria loomsete kõrvalsaaduste ja tavajäätmete segude vedu 2. kategooria jäätmete suhtes kohaldatavate nõuete kohaldamisalasse. Need määruse nr 1069/2009 artikli 48 lõigetes 1–5 sätestatud piiravamad nõuded, mis puudutavad lähetamisi liidus, näevad eelkõige ette sihtliikmesriigi ametiasutuste eelneva teavitamise.

34 Vt näiteks määruse nr 1069/2009 artikkel 21, mis käsitleb kogumist, transporti ja jälgitavust.

35 Vt näiteks määruse nr 1069/2009 artiklid 12–14, mis käsitlevad materjalide kõrvaldamist ja kasutamist, kusjuures artikkel 12 on pühendatud 1. kategooria materjalidele, artikkel 13 2. kategooria materjalidele ja artikkel 14 3. kategooria materjalidele; selle määruse artikkel 48 on kohaldatav 1. ja 2. kategooria materjalide või nendest materjalidest saadud teatud toodete ning 3. kategooria materjalide ja ohtlike jäätmete või saadud ümbertöötatud loomsete valkude segude liitu saatmise suhtes.

36 Prantsuse valitsus selgitas, et enamik liikmesriike reoveesetete ja tavajäätmete segusid nii kasutada ei luba ning et Prantsusmaa lubab, kuid kohaldades selle suhtes rangeid nõudeid. Ta täpsustas, et riigisisestele ametiasutustele on jäänud vastavalt määruse nr 1013/2006 artikli 12 lõike 1 punktile c õigus keelduda võtmast vastu niisuguste setete saadetist teistest liikmesriikidest, mis ei näe ette nende setete niisugust kasutamist.

37 Vt kohtuotsus ReFood, punkt 55.

92. See institutsioon toob esile, et määruse nr 1069/2009 artikkel 9, mis käsitleb 2. kategooria materjale, sisaldab punkti h, millesse on koondatud muud loomsed kõrvalsaadused peale 1. või 3. kategooria materjalide. See õigusnorm kujutab endast sätet, mille alla on liigitatud muu materjal, mis hõlmab selgelt 1. ja 3. kategooria alla liigitamata materjal ning millesse võivad kuuluda tavajäätmeid sisaldavad segud. Niisugune liigitus vastab määruse nr 1069/2009 loogikale, et kui tegemist on korraga mitme kategooriaga, kohaldatakse õigusnorme, milles on ette nähtud rangem regulatsioon.

93. Mis puudutab erinevatesse kategooriatesse kuuluvate materjalide segusid, siis mõistagi tuleb segu käsitada nii, nagu kuuluks see kategooriasse, mille puhul on kehtestatud kõige rangem regulatsioon,[38] ning see lähenemine näib vastavat loogikale, mida kohaldatakse üldiselt jäätmete valdkonnas[39].

94. Rõhutan siiski, et seadusandja märkis, et määruse nr 1069/2009 kehtestamisega soovis ta leevendada ettevõtjate halduskoormust, säilitades samas tervisekaitse kõrge taseme.[40] Minu arvates ei ole seega vaja kohaldada väljaspool selles määruses ette nähtud juhtumeid rangemat regulatsiooni.[41] Mulle näib aga, et Euroopa Kohus läheb just kaugemale nendest juhtudest, mille seadusandja on ette näinud, kui asub seisukohale, et 3. kategooria loomsete kõrvalsaaduste ja tavajäätmete segude suhtes tuleb kohaldada 2. kategooria regulatsiooni.

95. Esiteks on nõuded, et kohaldada tuleb rangeimat regulatsiooni, ette nähtud ainult erinevatesse kategooriatesse kuuluvate loomsete kõrvalsaaduste segude puhul,[42] mitte loomsete kõrvalsaaduste ja muude ainete segude puhul.

96. Teiseks hõlmab see muu materjali kategooria, mis oli olemas juba määruses nr 1774/2002,[43] vastavalt selle sõnastusele muid loomseid kõrvalsaadusi peale 1. ja 3. kategooria materjalide. Määruse nr 1069/2009 põhjendusest 35 ilmneb, et seda muu materjali kategooriat tuleb kohaldada nagu varemgi niisugust tüüpi materjalide suhtes, mis on loetletud selle määruse 1., 2. ja 3. kategoorias, kuid mida ei ole seal sõnaselgelt nimetatud.

97. Sellega seoses meenutan, et määruse nr 1774/2002 kehtivusajal ei olnud niisuguseid materjale nagu „nahk“ ja „ühe päeva vanused tibud“ konkreetselt mainitud ühegi kategooria all. Seega kuulusid need materjalid tõenäoliselt sellesse muu materjali kategooriasse ja need tuli vaikimisi liigitada 2. kategooriasse.[44] Seadusandja säilitas selle muu materjali kategooria nagu varem ettevaatusabinõuna, et ükskõik missugune muu loomne kõrvalsaadus, mida ei hõlma ükski nendest kolmest kategooriast, liigitataks 2. kategooriasse. Seevastu ei kohaldata seda kategooriat – sugugi mitte rohkem kui määruse nr 1774/2002 kehtivusajal – tavajäätmeid sisaldavate segude suhtes.

38 Vt määruse nr 1069/2009 põhjendus 30.

39 Vt selle kohta määruse nr 1013/2006 artikkel 28, ja 21. juuni 2007. aasta kohtuotsus Omni Metal Service (C-259/05, EU:C:2007:363, punktid 32 –35).

40 Vt 10. juuni 2008. aasta ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste sanitaareeskirjad (KOM(2008)345 (lõplik)), seletuskirja punkt 5.4.

41 Vt näiteks erinormid, mida kohaldatakse konkreetselt köögi- ja toidujäätmete veo suhtes ning mis on toodud määruse nr 1069/2009 artikli 21 lõikes 4, ning selle määruse artikli 48 lõikes 6 ette nähtud erand.

42 Vt määruse nr 1069/2009 artikli 8 punkt g, mille kohaselt liigitatakse 1. kategooriasse 1. kategooria materjalide segud 2. ja/või 3. kategooria materjalidega, ning selle määruse artikli 9 punkt g, mille järgi liigitatakse 2. kategooriasse 2. ja 3. kategooria materjalide segud.

43 Vt määruse nr 1774/2002 artikli 5 punkt g.

44 Nüüd on need tooted ümber liigitatud 3. kategooriasse – mida peetakse nende ohtlikkuse seisukohast sobivamaks – vastavalt määruse nr 1069/2009 artikli 10 punkti b alapunktis iii ja artikli 10 punkti k alapunktis iii.

98. Kolmandaks märkis komisjon – nõustudes, et nimetatud segude 2. kategooriasse liigitamine kujutaks endast rasket koormust ettevõtjatele, kui seda kohaldataks kogu toiminguteahela suhtes[45] – kohtuistungil Euroopa Kohtus, et 2. kategooria loomsete kõrvalsaaduste suhtes kohaldatavate nõuete kohaldamisalasse peaks kuuluma *ainult* nende segude vedu. Muid toiminguid, eelkõige taaskasutamist, reguleeriksid edasi 3. kategooria suhtes kohaldatavad nõuded.

99. Määruses nr 1069/2009 ei ole siiski ette nähtud mingisugust diferentseeritud liigitust, mis sõltuks asjaomaste materjalidega tehtavatest toimingutest. Nagu ilmneb määruse nr 1069/2009 põhjendusest 29 ja artiklist 7, on loomsete kõrvalsaaduste liigitamisel ainus asjakohane kriteerium ohu tase, mitte tehtav toiming. Loomne kõrvalsaadus tuleb liigitada kategooria põhjal seega kõikide toimingute puhul, mis sellega tehakse, alates kogumisest kuni kasutamise või kõrvaldamiseni. Sellest tuleneb, et määruse nr 1069/2009 kohaldamisalasse kuuluvat materjalide segu, mis sisaldab tavajäätmeid, ei saa liigitada rangemasse kategooriasse, käsitletaval juhul 2. kategooriasse, ainult seoses selle veoga.

100. Arvan seega, et mis puudutab 3. kategooria loomsete kõrvalsaaduste ja tavajäätmete segu, siis see segu kuulub sellesse kategooriasse ja selle segu liidus vedamise suhtes kohaldatakse samasse kategooriasse kuuluvate loomsete kõrvalsaaduste suhtes kohaldatavaid nõudeid.

101. Eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib veel, kas niisuguseid segusid tuleb käsitada loomsete kõrvalsaadustena, olenemata loomsete kõrvalsaaduste vahekorrast nendes segudes.

102. Ainete vahekorda ei ole määruses nr 1069/2009 mainitud ning see ei tundu olevat asjakohane tegur. Niisiis viib isegi see, kui kas või tühine kogus 3. kategooria loomseid kõrvalsaadusi on segatud tavajäätmetega, põhimõtteliselt selleni, et see segu liigitatakse 3. kategooria aineks.

103. See küsimus peegeldab siiski selle taga olevat muret, st ohtu, et määruse nr 1069/2009 kohaldamine kõnesolevate segude suhtes viib määruse nr 1013/2006 kuritahtliku eiramiseni. Just selle mure tõttu tegidki Prantsuse valitsus ja komisjon ettepaneku kohaldada täiendavaid piiranguid. Seepärast analüüsin järgnevas jaos seda küsimust.

5. Kuritahtliku eiramise oht

104. Euroopa Kohtule on esitatud mitu näidet käitumisest, mida loetakse kuritahtlikuks.

105. Ma mainisin juba ohtu, millele viitab Prantsuse valitsus, et maale laotamise eesmärgil veetakse reoveesetteid, mis on segatud 3. kategooria loomsete kõrvalsaadustega, ilma et sihtliikmesriigi pädevaid asutusi teavitataks sellest, või et need laotatakse maha riigisiseseid õigusnorme eirates.

106. Madalmaade valitsus mainis omalt poolt võimalust, et tavajäätmed laaditakse veoautodele, mida ei ole pärast loomsete kõrvalsaaduste vedu piisavalt puhastatud, ning et neid peetakse seguks, mida reguleerib määrus nr 1069/2009, eirates määrust nr 1013/2006.

107. Prokuratuur viitas lõpuks võimalusele, et ettevõtjad valavad paki piima tavajäätmetesse selleks, et nende suhtes ei kohaldataks määruses nr 1013/2006 sätestatud piiravamaid nõudeid.

108. Liikmesriigi või liidu õigusnormide selge eiramine võib kujutada endast rikkumist, mille eest tuleb määrata karistus.

109. Delikaatsem on olukord, kus ettevõtja järgib neid nõudeid formaalselt.

45 Prantsuse valitsus märkis kohtuistungil Euroopa Kohtus, et kui segu, mis on mõeldud töötlemiseks komposteerimis- või biogaasitehases, läheb üle 2. kategooriasse, peaks seda enne rõhu all steriliseerima, mis oleks ettevõtjatele eriti koormav ja kulukas.

110. Meenutan, et kuritarvituse olemasolu eeldab korraga subjektiivset ja objektiivset elementi.[46] Esimene eeldab, et asjaomase praktika põhieesmärk on saada liidu õigusest tulenevast soodustusest kasu, luues selle saamiseks vajalikud tingimused kunstlikult.[47] Teine tähistab tervet hulka objektiivseid asjaolusid, millest tuleneb, et hoolimata liidu õigusnormides ette nähtud tingimuste formaalsest järgimisest, ei saavutatud sellega taotletavat eesmärki.[48]

111. Loomsete kõrvalsaaduste väikeste koguste lisamine niisugustele tavajäätmetele nagu reoveesetted võib teatud juhtudel kujutada endast kuritarvitust.

112. Nii oleks see juhul, kui pakk piima lisada ainsa eesmärgiga vältida määruse nr 1013/2006 kohaldamist ja saavutada määruses nr 1069/2009 ette nähtud leebema menetluse kohaldamine.

113. Küll aga tuleb märkida, et kuigi loomset kõrvalsaadust veetakse vastavalt kutseala tavadele ja need näevad konkreetselt ette, et niisuguseid loomseid kõrvalsaadusi nagu piim võib väikeses koguses reoveesetetele lisada nende töötlemiseks biogaasitehases, ei ole alust asuda seisukohale, et see määruse nr 1069/2009 kohaselt toimuv vedu kujutab endast kuritarvitust.

114. Selle kontroll, kas järgitakse määruses nr 142/2011 sätestatut, eelkõige hügieeni, jälgitavuse ja veetavate materjalide koguste alal, peaks võimaldama kontrollida, ega määruse nr 1069/2009 kohaselt toimuv vedu ei kujuta endast kuritarvitust.

115. Sellegipoolest ei ole välistatud, et määruse nr 1069/2009 kohaldamine 3. kategooria loomsete kõrvalsaaduste ja isegi 1. või 2. kategooria loomsete kõrvalsaaduste ja tavajäätmete segude suhtes ei võimalda sobivalt kontrollida keskkonnakaitsenõuete järgimist.

116. Isegi 1. ja 2. kategooria loomsete kõrvalsaadustega on nii – kuigi määruses nr 1069/2009 on keskkonnakaitsenõudeid arvesse võetud[49] –, et kui loomsete kõrvalsaaduste ja tavajäätmete veo suhtes kohaldatakse ainult seda määrust, võib püsida kahtlus, kas need on jälgitavad. Nagu Prantsuse valitsus Euroopa Kohtu istungil märkis, on see seletatav asjaoluga, et teatest nende segude veo kohta ei nähtu tingimata täpselt muud materjalid peale loomsete kõrvalsaaduste.

117. Lisaks märgin, et määruse nr 1069/2009 artikli 48 lõike 1 punkt c võimaldab kehtestada 1. ja 2. kategooria loomsete kõrvalsaaduste veo suhtes tingimusi, mille eesmärk on kaitsta inimeste ja loomade tervist, kuid ohte keskkonnale ei ole mainitud.

118. Nii saan mina aru keskkonda puudutavatest muredest, millele on käesolevas kohtuasjas viidatud, kuid arvan, et need ei võimalda Euroopa Kohtul tõlgendada määrust nr 1069/2009 viisil, mis suurendaks ettevõtjatele kehtestatud piiranguid, nagu soovitavad Prantsuse valitsus ja komisjon, sest selleks puudub seaduslik alus. Nende ettepanekud ei saa kujutada endast määruse nr 1069/2009 vastuvõetavat tõlgendust. Kui on võimalik tõendada, et nimetatud ohud on tõesti olemas, peab kehtivaid õigusnorme ja eelkõige määrust nr 1069/2009 muutma liidu seadusandja.

119. Võttes arvesse regulatsiooni praegust seisu, teen seega Euroopa Kohtule ettepaneku vastata kolmandale küsimusele, et määrust nr 1069/2009 tuleb silmas pidades määruse nr 1013/2006 artikli 1 lõike 3 punkti d tõlgendada nii, et see on kohaldatav segu suhtes, mis sisaldab loomseid kõrvalsaadusi koos muude materjalidega, mis kujutavad endast tavajäätmeid, ükskõik missugune on loomsete kõrvalsaaduste vahekord nendes.

46 Vt minu ettepanek kohtuasjas Argos Supply Trading (C-4/15, EU:C:2016:223, punkt 110).

47 Vt eelkõige 21. veebruari 2006. aasta kohtuotsus Halifax jt (C-255/02, EU:C:2006:121, punkt 75).

48 Vt eelkõige 14. detsembri 2000. aasta kohtuotsus Emsland-Stärke (C-110/99, EU:C:2000:695, punkt 52) ning 11. jaanuari 2007. aasta kohtuotsus Vonk Dairy Products (C-279/05, EU:C:2007:18, punkt 33).

49 Vt kohtuotsus ReFood, punkt 49.

120. Teatud kategooria loomsete kõrvalsaaduste ja tavajäätmete segu veo suhtes kohaldatakse õigusnorme, mis reguleerivad sellesse kategooriasse kuuluvate loomsete kõrvalsaaduste vedu.

V. Ettepanek

121. Eelnevate kaalutluste põhjal teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Gerechtshof Arnhem-Leeuwardeni (Arnhem-Leeuwardeni apellatsioonikohus, Madalmaad) eelotsuse küsimustele järgmiselt:

1. Mõiste „loomsed kõrvalsaadused“ määratlus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määruse (EÜ) nr 1069/2009, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste ja nendest saadud toodete tervise-eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1774/2002 (loomsete kõrvalsaaduste määrus), artikli 3 punkti 1 tähenduses on sõltumatu Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiivi 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid, artiklis 5 kasutatud mõiste „kõrvalsaadus“ määratlusest ning seega võib materjal olla loomne kõrvalsaadus, olemata kõrvalsaadus selle direktiivi tähenduses.

2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1013/2006 jäätmesaadetiste kohta artikli 1 lõike 3 punkti d tuleb tõlgendada nii, et loomsete kõrvalsaaduste saadetised, mis kuuluvad määruse nr 1069/2009 kohaldamisalasse, ei kuulu määruse nr 1013/2006 kohaldamisalasse, välja arvatud juhul, kui määruses nr 1069/2009 on määruse nr 1013/2006 kohaldamine sõnaselgelt ette nähtud.

   Need juhud on nimetatud määruse nr 1069/2009 artikli 41 lõike 2 punktis b, artikli 43 lõike 5 punktis b ja artikli 48 lõikes 6. Need puudutavad kõiki loomsete kõrvalsaaduste ja ohtlike toodete segusid.

3. Määrust nr 1069/2009 tuleb, pidades silmas määruse nr 1013/2006 artikli 1 lõike 3 punkti d, tõlgendada nii, et see on kohaldatav segu suhtes, mis sisaldab loomseid kõrvalsaadusi koos muude materjalidega, mis kujutavad endast tavajäätmeid, ükskõik missugune on nendes loomsete kõrvalsaaduste vahekord.

   Teatud kategooria loomsete kõrvalsaaduste ja tavajäätmete segu veo suhtes kohaldatakse õigusnorme, mis reguleerivad sellesse kategooriasse kuuluvate loomsete kõrvalsaaduste vedu.